

Protokoll

Fra møte i faggruppen for mikrobiell økologi

Dato: 16.10.2015, kl. 10.00

Sted: Vitenskapskomiteen for mattrygghet, Hjørnevillaen, Lovisenberggt. 8, Oslo

Møteleder: Ida Skaar

Deltakere

Fra Faggruppe 11:

Ida Skaar, Tor GjØen, Renate Johansen, JØrn Klein, Arinze Okoli, Arne Tronsmo

Forfall:

Jacques Godfroid, Anders Jelmert, BjØrnar Ytrehus

Fra Miljødirektoratet, Artsseksjonen

Janne ØvrebØ Bohnhorst, Kine Rautio Øverland

Fra sekretariatet til VKM:

Merethe Aasmo, Edgar Rivedal (kl. 12.30), Nana Asare (referent)

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

VKMs administrasjonssjef Gisle Solstad ønsket velkommen til møtet og orienterte om følgende:

- VKMs kjerneverdier - vitenskapelig uavhengig, åpen og tverrfaglig
- Visjon - VKM trygger maten og miljøet
- Overordnet mål - VKM leverer vitenskapelige risikovurderinger av høy kvalitet i god dialog med omverdenen

VKMs strategiske satsningsområder for perioden 2015-2018:

- Bedre risikovurderinger
- Synliggjøre kunnskapsbehov
- Bedre dialog

AktØrene og deres roller i risikovurderingene til VKM, samt håndtering og kommunikasjon av risikovurderingene til berØrte partnere og publikum er viktige deler i VKMs arbeid.

Vurderingene til VKM er grunnlag når Mattilsynet gir kostholdsrad til befolkningen, iverksetter

tiltak eller utvikler regelverk på matområdet. Mattilsynet og Miljødirektoratet bruker vurderingene når de gir innspill til departementene.

- Oppgaven til VKM er å utarbeide uttalelser av god vitenskapelig kvalitet. VKM skal ikke gi råd eller ta stilling til hvordan en risiko skal håndteres.
- Både VKM som risikovurderer, og Mattilsynet og Miljødirektoratet som risikohåndterer, skal kommunisere åpent med hverandre og med alle andre som berøres av arbeidet.

VKM jobber prosjektbasert, og arbeidsgangen fra bestilling til ferdig risikovurdering, forventninger til komiteen og sekretariatet, deres ulike roller og ansvar ble også berørt.

2. Godkjenning av møte-innkallelse og dagsorden

Agenda og møteinnkallelse ble godkjent uten merknader.

3. Presentasjonsrunde

Alle deltakerne presenterte seg og fortalte litt om sin bakgrunn.

4. Miljødirektoratet orienterer

Janne Øvrebø Bohnhorst orienterte om VKMs nye oppdrag innen mikrobiologiske produkter og genmodifiserte legemidler, bakgrunnen for oppdragene og lovverket som regulerer slike produkter. Forvaltningen har et økende behov for risikovurderinger på dette området. Forskriften om deklarerings og merking av mikrobiologiske produkter er fra 1998, og det er behov for en gjennomgang av kunnskapsgrunnlaget og vurdering av om dagens krav til informasjon gir tilstrekkelig grunnlag for å gjennomføre vurderinger av helse- og miljørisiko av mikrobielle produkter.

5. Nye bestillinger fra Miljødirektoratet

Kine Rautio Øverland orienterte mer detaljert om forskriften om deklarerings og merking av mikrobiologiske produkter og forskriftens myndighetsområde. utfordringer ift. oppdraget til VKM ble klargjort.

- *Helse- og miljørisikovurdering av mikroorganismer i bioremedieringstiltak*

Miljødirektoratet ber faggruppen for mikrobiell økologi om å vurdere om dagens krav til informasjon (forskrift om mikrobiologiske produkter, FOR-1998-01-22-93 og veiledning til

deklarasjonsskjema) gir tilstrekkelig grunnlag for å gjennomføre en vurdering av helse- og miljørisiko knyttet til bruk av mikrobiologiske produkter til bioremediering i Norge.

Dersom dagens krav til informasjon ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å gjennomføre en vurdering av helse- og miljørisiko knyttet til bruk av mikrobiologiske produkter til bioremediering i Norge, skal faggruppen lage et veiledende dokument. Dokumentet skal inneholde forslag til oppdaterte krav til informasjon og metoder med fokus på (a) generelle krav som vil gjelde for alle bioremedieringstiltak og (b) spesifikke krav som vil være avhengig av spesifikke undergrupper av bioremedieringstiltak avhengig av type tiltak og type forurensing, hvor de ulike typene tiltak er: biostimulering og bioaugmentering.

Vedtak:

En prosjektgruppe som består av Ida Skaar, Jörn Klein, Renate Johansen og Arinze Okoli ble satt opp.

- *Helse- og miljørisikovurdering av mikrobiologiske rengjøringsmidler*

Miljødirektoratet ber faggruppen for mikrobiell økologi om også å vurdere om dagens krav til informasjon angående mikrobielle produkter under (i) norsk regelverk (forskrift om mikrobiologiske produkter, FOR-1998-01-22-93 og veiledning til deklarasjonsskjema) gir tilstrekkelig grunnlag for å gjennomføre en vurdering av helse- og miljørisiko knyttet til bruk av mikrobiologiske rengjøringsprodukter i Norge, (ii) krav i svanemerket til mikroorganismer gir tilstrekkelig grunnlag for å gjennomføre en vurdering av helse- og miljørisiko knyttet til bruk av mikrobiologiske rengjøringsprodukter i Norge.

Dersom nei til ovennevnte, må faggruppen gi en faglig vurdering av hvilke informasjonskrav som må/bør stilles produsenter som kan benyttes som grunnlag for en risikovurdering av helse- og miljørisiko. I tillegg, må det vurderes om de kravene som eventuelt stilles til informasjon og dokumentasjon, kan utarbeides ved hjelp av internasjonalt, anerkjente metoder tilgjengelig i dag. Det må vurderes om det er tilstrekkelig kunnskap for å kunne utføre risikovurderinger av mikrobielle rengjøringsprodukter i dag. Kritiske kunnskapshull for vurdering av risiko av mikroorganismer må omtales.

Vedtak:

En prosjektgruppe som består av Bjørnar Ytrehus, Ida Skaar, Godfroid Jacques, Anders Jelmert ble satt opp.

6. Miljørisikovurderinger av GM-legemidler

Genmodifiserte legemidler omfatter veterinær-/humanmedisin som består av eller inneholder genmodifiserte organismer (GMO).

VKMs oppdrag inkluderer miljørisikovurderinger av GM-legemidler i forbindelse med EMAs (European Medicines Agency) offentlige høring av søknader. Disse søknadene omfatter hovedsakelig genmodifiserte virus. I legemidler som består av eller inneholder GMO, er det i dag særlig benyttet genmodifiserte virus. Miljødirektoratet ønsker derfor at VKM skal foreta en deskstudie for å vurdere miljørisiko bruk av genmodifiserte virusvaksiner, samt identifisere eventuelle kunnskapshull av betydning for å vurdere miljørisiko. Miljørisikovurderingen skal gjøres med utgangspunkt i de kravene som stilles til vurdering av miljørisiko under 2001/18/EU og relevante guidelines fra EMA.

Vedtak:

Miljødirektoratet reviderer utkastet til bestilling på GM-legemidler i tråd med diskusjonen på møtet. Det ble satt ned en prosjektgruppe som består av Arinze Okoli, Tor Gjøn, Jörn Klein, og Bjørnar Ytrehus til å utarbeide utkast til deskstudien.

7. Fellesprosjekt med faggruppen for plantevernmidler

Edgar Rivedal, prosjektleder for faggruppen for plantevernmidler, presenterte to bestillinger fra Mattilsynet vedrørende vurderinger av helse- og miljørisiko knyttet til de biologiske plantevernmidlene, Turex 50WP - *Bacillus thuringiensis* ssp. *azawai* GC-91 og Seranade ASO – *Bacillus subtilis* QST 713. Prosjektgruppen har behov for supplering av kompetanse innen mikrobiell økologi og molekylærbiologi.

Vedtak:

Tor Gjøn og Arne Tronsmo deltar fra faggruppen for mikrobiell økologi.

8. VKM orienterer

Gisle Solstad, VKMs administrasjonssjef holdt en presentasjon om hvorfor og hvordan VKM jobber prosjektbasert, målrettet prosjektstyring og hvilke styringsverktøy sekretariatet benytter i sitt arbeid.

Astrid Bjerkås, VKMs kommunikasjonssjef orienterte om kommunikasjonsarbeidet i VKM, hvilke rutiner som gjelder for medlemmene og de ansatte, og hva sekretariatet kan bistå med i under arbeidsprosessen og i forbindelse med publiseringen av VKMs uttalelser. Hun oppfordrer alle til å kontakte sekretariatet ved pressehenvendelser om VKMs arbeid.

I VKMs strategi for perioden 2015- 2018 er et av hovedsatsingsområdene synliggjøring av kunnskapsbehovene innen VKMs områder mat og miljø.

Gro Haarklou Mathisen, fagkoordinator i sekretariatet, orienterte faggruppen om VKMs arbeid med forskningsbehov og kunnskapshull. Det er etablert et internprosjekt i sekretariatet som skal resultere i følgende:

- Rapport om kunnskapsbehov (en kort, overordnet rapport og en utfyllende rapport)
- Oversikt over målgruppene for kunnskapsbehovrapporten
- Oversikt over arenaer hvor VKM kan spille inn kunnskapsbehov
- Veileder for hvordan data gaps skal beskrives i VKMs vurderinger
- Rutiner for hvordan VKM skal utarbeide innspill om kunnskapsbehov

9. Saker fra møte i VKMs Hovedkomite

Det ble orientert om saker diskutert på hovedkomiteen 22.september, 2015. For videre informasjon, vennligst se protokoll på www.vkm.no.

10. Møter av felles interesse

NFRs konferanse om Trygg mat blir arrangert 7. april 2016 i Oslo. Gratis påmelding.

11. Eventuelt

Tidsfrist for eventuelle innspill eller kommentarer på bestillingene fra Miljødirektoratet ble satt til mandag, 19. oktober, kl.14.

12. Nye møtedatoer

Sekretariatet ordner møtedatoer via doodle snarlig.